

WIADOMOŚCI AGENCJI INFORMACYJNEJ 'SIS' - WARSZAWA 23 11 1989.

INFORMACJE KRAJOWE.

SZCZECIN. 23.11. uroczysta msza św. w kościele Św. Andrzeja Boboli rozpoczęło się II Walne Zabranie Delegatów Regionu Pomorza Zachodniego NSZZ Solidarność. Uczestniczy w nim 242 delegatów, reprezentujących 395 organizacji zakładowych i 52.761 członków związku. 83 organizacje reprezentujące 2.739 członków nie zgłosiły delegatów. Dla porównania: na I. Zjeździe w listopadzie 1981 r. - 465 delegatów reprezentowało 929 zakładów i 353.000 członków. Obrady, po odśpiewaniu hymnu narodowego, otworzył przewodniczący Międzyzakładowego Komitetu Organizacyjnego Edward Radziewicz. Następnie głos zabierali ks. J. Mendelak, członek Prezydium KKW Jacek Merkel oraz wojewoda szczeciński Malec. Anderzej Milczanowski, sekretarz MKO, przedstawił sprawozdanie z działalności MKO za okres od 13.12.1981 do chwili obecnej. Podkreślił wielką rolę jaką odegrały szczecińskie strajki z sierpnia 1988, w doprowadzeniu do obrad okrągłego stołu. Zakończył oświadczeniem, iż wycofuje się z intensywnej działalności i pełnienia funkcji związkowych. W dyskusji nad sprawozdaniem z działalności finansowej padały pytania o pożyczkę 40 mln złotych od Urzędu Wojewódzkiego. Wyjaśniono, iż bez tej pożyczki bilans regionu byłby ujemny, ponieważ większość komisji zakładowych nie odprowadzała składek do MKO.

WARSZAWA. 23.11. Oświadczenie Rady Politycznej KPN w sprawie sytuacji w Czechosłowacji: 'Dziś w Europie Środkowej po 50 latach wypełnionych zbrodniami, represjami, pozbawianiem człowieka jego praw, załamuje się porządek jałtański, sankcjonujący podział na świat wolny i zniewolony. Przeżywamy swoistą Wiosnę Ludów dążących do życia w państwach suwerennych, demokratycznych i sprawiedliwych. W krajach naszej części Europy, w zależności od wielu czynników, ten proces przebiega różnie. Nieodmiennie jednak stają przeciwko sobie dwie siły - społeczeństwo oraz komunistyczna władza. Dotychczasowi dyktatorzy ludowych demokracji nie zamierzają pogodzić się z wyrokiem historii. Próbuja powstrzymać demokratyczne przemiany, nadawać im fasadowy charakter, stosować przemoc. W ostatnich dniach w Czechosłowacji, doszło do szeregu, wielusettyśięcznych manifestacji, wieców i strajków. Władze komunistyczne wielokrotnie użyły przeciw demonstrującym milicji i wojska. Rada Polityczna KPN wyraża stanowczy protest przeciwko używaniu przemocy, wobec społeczeństwa. W pełni solidaryzujemy się ze słusznymi żądaniami Czechów i Słowaków, pragnących żyć we własnym kraju, w warunkach demokracji i wolności'.

WROCLAW. KZ NSZZ 'S' przy Stoczni Rzecznej w podjętej uchwale solidaryzuje się z wola narodów Czechosłowacji w ich drodze do wolności i demokracji. W uchwale czytamy m.in.: 'Protestujemy przeciwko brutalności policji w Pradze. Niech żyje Vaclav Havel! Niech żyje Karta 77! Niech żyje przyjaźń wolnych od komunizmu narodów polskiego ze słowackim i czeskim'.

OLSZTYN. Mieszkańcy Olsztyna wystosowali protest przeciw budowie elektrowni jądrowej w Żarnowcu. Piszą w nim: 'Żadamy uznania głosu społeczeństwa jako decydującego w sprawie, która dotyczy jego losu. /.../ Budowa elektrowni jądrowej w Żarnowcu nie może być rozpatrywana wyłącznie w kategoriach ekonomicznych. W imię prawa człowieka do decydowania o swoim losie, żądamy uznania naszego protestu'. Prezydium Komitetu Obywatelskiego w Olsztynie przyłączyło

się do protestu i apeluje do społeczeństwa o wyrażanie opinii w tej sprawie.

KRAKÓW. 22 listopada w Nowej Hucie Federacja Młodzieży Walczącej zorganizowała demonstrację pod pomnikiem Lenina. Jak informuje serwis informacyjny RKS Małopolska, spalono kilkanaście numerów 'Trybuny Ludu' oraz oblano pomnik farbą. Przesadzone zostały informacje o podpaleniu pomnika. RKS Małopolska poinformowała także, że podczas demonstracji spalono budkę milicyjna.

OLECKO (woj. suwalskie). Od 21 listopada trwa strajk okupacyjny w WZGS 'Samopomoc Chłopska' w Olecku. Powodem konfliktu było powstanie spółki z kapitałem zagranicznym i udziałem prezesów. Strajkujący (129 na 211 pracowników) zażądali od zarządu Rolniczo-Handlowej Spółdzielni Samopomoc Chłopska w Suwałkach utrzymania zakładu gospodarczego w Olecku do chwili podjęcia przez Sejm ustawy o spółdzielczości. 22.11. odbyło się na terenie zakładu zebranie, w którym wzięli udział prezesi gminnych spółdzielni tego rejonu, naczelnik gminy Olecko, dyrektor zakładu, przedstawiciele Komitetu Obywatelskiego i Zarządu Regionu Pojezierze. Zgromadzeni poparli postulaty strajkujących.

24.11. po podpisaniu umowy między Komitetem Strajkowym a prezesem spółdzielni Wincentym Bańkowskim, strajk został zakończony. Uzgodniono wstrzymanie decyzji o utworzeniu spółki z kapitałem zagranicznym do chwili podjęcia przez Sejm ustawy o zmianie prawa spółdzielczego. Ustalono, że strajkujący otrzymają pełne wynagrodzenie za dni strajku i nie będą wyciągane wobec nich żadne konsekwencje.

WARSZAWA. W Komitecie ds. Młodzieży i Kultury Fizycznej odbyło się spotkanie organizacji młodzieżowych z kierownictwem komitetu. Przybyli przedstawiciele MKS, NZS, Niezależnej Unii Młodzieży Szkolnej, Ruchu Młodzieży Solidarnej, ZHP, ZSP, ZMW, ZSMP. Organizacje niezależne wystąpiły z żądaniem rozwiązania Komitetu, jako ciała nomenklaturowego, pozbawionego zaufania i poparcia młodzieży. W odpowiedzi na to usłyszeli, że Komitet wcale nie musi mieć poparcia młodzieży, ponieważ został powołany przez Sejm i Sejm może go rozwiązać. Wobec takiego stanowiska przedstawiciele organizacji niezależnych uznali, że dalsze rozmowy nie ma sensu i opuścili zebranie.

KRAKÓW. Komisja Robotnicza Hutników uznała, że ograniczenie produkcji stali w kombinacie Nowa Huta jest niekorzystne i nie przyniesie istotnych efektów ekologicznych. Problemy Huty - twierdzą przedstawiciele KRH - polegają na braku zmian strukturalnych i technologicznych. KRH prowadzi w tym zakresie rozmowy i stale współpracuje z Polskim Klubem Ekologicznym i Akademią Górniczo-Hutniczą.

WROCLAW. 22.11. przedstawiciele Radia Polonia z Bridgepork, Janusz Ewertowski i Tomasz Kalicki, w obecności sekretarza RKW Krzysztofa Wojtyły, przekazali Komisji Zakładowej NSZZ 'S' Polskiego Czerwonego Krzyża 600 dolarów. Maja one być przeznaczone na dofinansowanie posiłków dla osób znajdujących się w trudnych warunkach materialnych. Ofiarodawcy zapowiedzieli pomoc dla Regionalnej Sekcji ds. Ludzi Niepełnosprawnych i Spółdzielni Inwalidów.

SZCZECIN. 13.11. w 'Solidarności Szczecińskiej' - organie Tymczasowego Zarządu Regionu 'Solidarności' Szczecińskiej - naczelny

redaktor Krzysztof Salaciński zażądał zmiany nazwy ulicy Bohaterów Getta Warszawskiego na Orląt Lwowskich.

SZCZAWNICA. Komitet Miejski PZPR konspiracyjnie usiłował kupić od urzędu miasta budynek, który dotąd zajmował. O planowanej transakcji nie wiedział nawet wiceprzewodniczący Rady Narodowej. Sprawa została ujawniona na posiedzeniu jednej z komisji Rady Narodowej. Obecni na sali obrad członkowie Komitetu Obywatelskiego oraz radni zaprotestowali przeciwko tego typu machinacjom. Wskazano na inne możliwości wykorzystania obiektu. Warto dodać, że PZPR chciało kupić budynek za 1,6 mln złotych - eksperci wycenili budynek na 100 mln złotych.

NOWY SĄCZ. Przy Przedsiębiorstwie Budownictwa Wodnego i Melioracji powstała spółka, w której skład wchodzi wyłącznie osoby z kierownictwa przedsiębiorstwa oraz członkowie rady pracowniczej. Spółka nie posiada żadnego majątku trwałego.

NOWY SĄCZ. Pracownicy 'Samopomocy Chłopskiej' zwrócili się do ministra - pełnomocnika ds. przekształceń własnościowych o udzielenie pomocy w tworzeniu samodzielnych jednostek spółdzielczych. Obecnie 'Samopomoc Chłopska' zmienia szyld, nie zmieniając organizacji pracy i sposobu zarządzania.

NOWY SĄCZ. Zwolnieni pracownicy nowosądeckiego KW PZPR i PRON znaleźli zatrudnienie w Izbie Skarbowej i Wojewódzkim Urzędzie Spraw Wewnętrznych. Niektórzy wyjechali na placówki do NRD i Czechosłowacji. Dla byłego przewodniczącego PRON utworzono stanowisko wicedyrektora wydziału urzędu wojewódzkiego.

KRAKOW. 22 listopada podczas posiedzenia RKS-u zapadła uchwała zalecająca wyznaczenie niezależnych przedstawicieli skarbu państwa dla kontroli działalności spółki 'Iglopol' w Dębicy. Obecnie skarb państwa wobec spółki reprezentuje jej dyrektor - pan Brzostowski.

KRAKOW. Władze Krakowa zalecają sklepom wydłużenie czasu pracy. W przeciwnym wypadku będą wycofywane koncesje na prowadzenie tych placówek handlowych. Komisja zakładowa 'Solidarności' i OPZZ Przedsiębiorstwa Handlu 'Otex' protestują przeciwko tym planom.

RADOM. Do dymisji podał się dyrektor naczelny 'Radoskóru'. W swoim wystąpieniu przed radą pracowniczą przedsiębiorstwa zaapelował o przekazanie na rzecz Funduszu Inicjatyw Gospodarczych Rządu sumy 100 mln zł. Rada przyjęła wniosek.

RADOM. Komisja Zakładowa 'S' w Polamie zwróciła się do prokuratury o ustalenie, czy działalność spółki 'Rawap' nie jest prowadzona ze szkoda dla Zakładów Sprzętu Oświetleniowego 'Polam-Radom'.

RADOM. W lesie w okolicach Orońska i Kosowa (woj. radomskie) znaleziono duże ilości przeterminowanego masła, porzuconego przez którąś z okręgowych spółdzielni mleczarskich.

SZCZECIN. W Wojewódzkim Przedsiębiorstwie Komunikacji Miejskiej 4-osobowy międzyzakładowy komitet strajkowy zajezdni tramwajowych ogłosił 'w imieniu załogi' pogotowie strajkowe od 24.11. od 7. rano, jeśli do tego czasu nie otrzyma odpowiedzi na następujące postulaty: 100 proc. podwyżki płac bądź 50 proc. indeksacji. Solidarność i OPZZ odcięły się od tej akcji.

BELCHATÓW. 23.11. została odwołana rozprawa w sprawie pobicia Stefana Grodzkiego - członka Komitetu Założycielskiego 'S' RI - przez patrol MO w maju 1989 r.. Rozprawa została odroczone, ponieważ nie stawiał się na nią oskarżony funkcjonariusz MO.

SOLIDARNOSĆ W REGIONACH

SZCZECIN. Region Pomorze Zachodnie skupia obecnie 50 tysięcy członków. W roku 1981 związkowców było 320 tysięcy. Wybory do władz regionu rozpoczęły się dzisiaj tj. 23 listopada. Nie bierze w nich udział Marian Jurczyk reprezentujący 'Grupę Roboczą'.

SUWAŁKI. Region Pojezierze NSZZ 'Solidarność' zrzesza aktualnie około 12 tysięcy członków. W roku 1981 było ich ponad 60 tysięcy. Walny zjazd regionu przewidziany jest na 13 stycznia 1990 roku.

BIELSKO BIAŁA. Przy Regionie Podbeskidzie zarejestrowanych jest 313 komisji. W 232 z nich jest 47 448 członków 'Solidarności'. Przed 13 grudnia 1981 związek w tym regionie zrzeszał ponad 220 tysięcy ludzi w 563 komisjach. Pierwsza tura zjazdu odbyła się 12 listopada, druga planowana jest na 25 listopada.

TORUŃ. 'Solidarność' jest dzisiaj o 80 procent mniej liczna niż w roku 1981. 31 tysięcy członków zrzeszonych jest w 267 komisjach zakładowych. Pierwsza tura zjazdu miała miejsce 20 listopada, druga ma się odbyć 13 grudnia.

INFORMACJE ZAGRANICZNE.

WĘGRY

BUDAPESZT. Dzisiejsza prasa węgierska podała, że z prezydentem Korei Ro Te Wu przyjechało 26 biznesmenów, oraz ponad 40 dziennikarzy. Wczoraj prezydent Ro Te Wu spotkał się w Parlamencie z Matyasem Szurosem, który do czasu wyborów tymczasowo pełni funkcję prezydenta. W spotkaniu wzięli też udział ministrowie spraw zagranicznych obu krajów. Podpisano dwa ważne porozumienia bilateralne dotyczące wymiany turystycznej i komunikacji lotniczej. Następnie prezydent koreański spotkał się z pierwszym sekretarzem Węgierskiej Partii Socjalistycznej Rezső Nyersem, oraz wieczorem z dwoma kandydatami na stanowisko prezydenta: Imre Pozsgayem oraz Kalmanem Kulcsarem.

22.11. późnym wieczorem, Komisja Nadzorcza ds. Radia i Telewizji zakończyła swoje pierwsze posiedzenie. W związku z niedzielnym referendum stwierdzono m.in.: "Konieczne jest, aby radio i telewizja przestrzegały przepisu, w myśl którego zabrania się w środkach masowego przekazu uprawiania jakiegokolwiek propagandy wyborczej od godziny 00. w sobotę, 25.11. do godz. 20.00, w niedzielę 26.11. Jednocześnie uznano potrzebę przedstawienia stanowisk różnych grup politycznych w dniu poprzedzającym zakaz - 24.11.

CZECHOSŁOWACJA

~~PRAGA. 22.11. Miloš Jakes przyjął ambasadora radzieckiego Wiktora Łomakina. Jak podaje centrum prasowe w nocy z 22.11 na 23.11. premier Adamiec złożył wizytę w Moskwie.~~

~~Postulaty Obywatelskiego Forum popierają 33 duże zakłady pracy i ponad 300 mniejszych, deklarując gotowość włączenia się do poniedziałkowego strajku.~~

23.11. został uniewinniony Czarnogurski; w dalszym ciągu przebywa w areszcie, ponieważ od decyzji sądu odwołał się prokurator.

Zostało wstrzymane postępowanie karne przeciwko Petrowi Cibulce; Cibulka nadal przebywa w areszcie, także w tym wypadku prokurator odwołał się od decyzji sądu.

22.11. została aresztowana Jana Petrova z Niezależnego Stowarzyszenia Pokojowego i Tomas Rabilek, rzecznik Karty '77.

22.11. odbywały się manifestacje w wielu miastach, m.in. w Brnie, Ostrawie, Gottvaldovie, Usti nad Łabą, Czeskich Budziejowicach.

Swoja wizytę w Czechosłowacji odwołał min. spraw zagranicznych Belgii i min. handlu zagranicznego Belgii.

23.11. rano telewizja w Pradze ogłosiła strajk. Około południa budynek obsadziła milicja.

24.11. odbędzie się zebranie kierownictwa KC KPCz.

22.11. Miroslav Stepan, pierwszy sekretarz praskiej organizacji partyjnej, spotkał się z kardynałem Tomaskiem.

Kierownictwo Komitetu Centralnego Czechosłowackiego Związku Dziennikarzy w oświadczeniu z 22.11. opowiada się za konstruktywnym dialogiem w ramach Frontu Narodowego, protestując przeciwko próbom rozbijania jedności związku i szerzeniu przez niektóre osoby we współpracy z zachodnimi środkami masowego przekazu fałszywych informacji. Jednocześnie opowiada się za wyjaśnieniem przyczyn tak brutalnego ataku sił porządkowych w piątek.

23.11. ukazała się w prasie informacja prokuratury generalnej. Bada ona przyczyny interwencji sił porządkowych w piątek. Podaje, że nikt nie został zabity, rannych jest 38 osób, hospitalizowanych - 10. Postępowanie karne zostało wszczęte tylko w wypadku Petra Uhla. Jest on oskarżony o szkodzenie interesom Republiki za granicą.

23.11. na placu Vaclava odbyła się kolejna manifestacja. Do zgromadzonych 200 tys. osób przemawiali m.in. Vaclav Havel, przedstawiciel reformatorskiej części partii ludowej. Zapewnił on, iż większość członków jego partii chce przemian a kierownictwo jest osamotnione. Przemawiający przedstawiciel partii socjalistycznej odrzucił kierowniczą rolę komunistycznej partii.

Na uwagę zasługuje też niecodzienna atmosfera, jaka panuje w tych dniach w Pradze. Miasta pokryte jest ulotkami i plakatami. Na placu Vaclava płoną świece i znicze. Pod pomnikiem św. Vaclava odczytywane są wszelkie rezolucje i oświadczenia. W kilku miejscach Fragi są wystawione telewizory - pokazywany jest film nakrecony podczas ostatnich manifestacji przez studentów szkoły filmowej. Wywieszono flagi narodowe mieszkańcy miasta przypinają do ubrań trójkolorowe kokardki z barwami narodowymi.

ZSRR

LENINGRAD. 22.11. Z inicjatywy komitetu obwodowego KPZR w sali widowiskowo-sportowej im. Lenina odbył się wiec z udziałem oficerów armii radzieckiej, MSW i KGB, na którym wyznaczono ultra-konserwatywne hasła, m.in.: "Strajki to nie droga do demokracji", "Michaile Siergiejewiczu, zwróćcie uwagę na partię", "Naród nie potrzebuje frontów", "Precz z kooperatorami-grabieżcami", "Antyleninizmowi - nie!". Zgromadzeni domagali się podporządkowania Leningradu moskiewskiemu politbiuru. Obecni na wiecu członkowie

Związku Demokratycznego rozwinęli własne transparenty z tekstem "Śluszny kurs - 'Krótki kurs'?" i po chwili zostali zatrzymani pod zarzutem "polemiki z KPZR". Zabrano 8 osób, tłumowi udało się odbić Natalię Rasskazowa.

MOSKWA. 21.11. Przed uniwersytetem Lomonosowa "Trybuna moskiewska", Grupa Helsińska oraz Anarcho-syndykaliści urządzili wiec z udziałem ok. 50 osób. Podniesiono czarna flagę z czerwoną gwiazdą. Jeden z anarchistów zrelacjonował bieżące wydarzenia w Czechosłowacji.

MOSKWA. 22.11. W domu literatów obradowali członkowie ruchu na rzecz pierestrojki "Aprel". Dyskutowane były jawnie antysemickie wystąpienia Bondariewa, Rasputina i Eielowa na ostatnim plenum związku pisarzy RSFSR. Ujawniono, iż na niedawne zgromadzenie na placu Czerwonym towarzystwa "Pamięć" wyraziła zgodę Moskiewska Rada Miejska. Na najbliższym walnym zebraniu moskiewskiego związku pisarzy ma stanąć wniosek o wystąpieniu zeń grupy "Aprel".

LENINGRAD. 21.11. pobito leningradzkiego korespondenta pisma "Glasnost", Denisa Gurinskiego. Jeden z napastników zagroził mu: "Jeszcze jeden reportaż i zginiesz!". Uczestników napadu nie zidentyfikowano.

ZSSR
MOSKWA. 18.11. do jednej z klinik przywieziono z zawałem serca Lidie Goldowicz, matkę więźnia politycznego Aleksandra Goldowicza, skazanego w 1985 roku za "zdradę ojczyzny" (próbę nielegalnego przekroczenia granicy) oraz "antysowiecką propagandę" na 15 lat obozu o obostrzonym reżimie i 5 lat zsyłki. Lidia Goldowicz przez pół roku była pozbawiana korespondencji od syna. Prokurator ponad rok odmawiał odpowiedzi na jej wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.

TUWA. 22.11. w mieście odbył się demonstracyjny pogrzeb Aleksieja Woroncowa, bestialsko zamordowanego 25 października przez trzech Tuwińców w drodze z miasta Kizyl na daczę. Mordercy rozczłonkowali ciało Woroncowa i obnosili je po okolicy ze słowami "nasza ziemia, nasz sąd i oto jego wyrok". Procesja pogrzebowa kilometrowej długości domagała się skończenia z indolencją władz w zwalczaniu nasilającej się fali przestępstw.

KIJÓW. 23.11. w Kijowie premier Kanady Brian Mulroney wziął udział w ceremonii złożenia kwiatów pod pomnikiem Tarasa Szewczenki. ~~Podczas uroczystości wśród zgromadzonych pokazały się ukraińskie flagi narodowe, a także transparenty o treści "UZH wita premiera Kanady" (UZH - Ukraiński Związek Helsiński), "Wyrażamy radość z powodu otwarcia konsulatu kanadyjskiego", "Ukraińcy wszystkich krajów - łączcie się". Po zakończeniu ceremonii premier Kanady podszedł do zgromadzonych, pozdrowił ich i przeprowadził z nimi półgodzinną rozmowę. Tuż przed rozpoczęciem uroczystości w brutalny sposób zatrzymano Ołesia Szewczenkę (członek UZH) i Dmytra Korczyńskiego (szef kijowskiej filii SNUM - Związku Niezależnej Młodzieży Ukraińskiej). Pierwszego zwolniono po 3 godzinach, Korczyński przebywa nadal w komendzie milicji. Przypuszcza się iż jest on przetrzymywany w roli zakładnika, w celu zapobieżenia akcji SNUM-u zaplanowanej na wieczór 23.11.~~